18.11.2021

Asianro.
VN/29930/2021

Eduskunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö 16.11.2021

HE 212/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu energiaverotusta koskevasta hallituksen esityksestä näkemyksenään seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu, että kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput ja konesalit siirretään sähköveron alempaan veroluokkaan II ja, että kestävästi tuotettu biokaasu sisällytetään biopolttoaineiden jakeluvelvoitteen piiriin.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että sähköveroluokkaan II kuuluvien konesalien piiriä esitetään laajennettavaksi käsittämään myös muut kuin kaikista suurimmat konesalit. Tämä parantaa alan toimintaedellytyksiä Suomessa. Hukkalämmön hyötykäyttöön toimittavien konesalien veroluokan alentaminen on yksi keskeisistä kansallisessa ICT-alan ilmasto- ja ympäristöstrategiassa (3/2021) tunnistetuista keinoista datakeskusten hukkalämmön hyödyntämisen edistämiseksi. On perusteltua, että esityksen mukaisesti alempaan veroluokkaan sisällyttämisen edellytykseksi asetettaisiin kaukolämpöverkkoon liittämisen sijaan vaatimus ylijäämälämmön hyödyntämisestä ja, että vaatimuksen täyttymistä valvoittaisiin asiaa kuvaavien tunnuslukujen perusteella.

Laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (63/2021) astui voimaan kesäkuussa 2021. Laki sisältää biokaasun sisällyttämisen jakeluvelvoitteeseen. Biokaasua koskevat momentit tulevat voimaan vuoden 2022 alussa. Hallituksen esityksen (48/2021) vaikutusarvioinnissa esitetään biokaasun korkea tikettiarvo keskeisenä vaikutuksena jakeluvelvoitteen laajentamisesta biokaasuun. Biokaasun korkea tikettiarvo voisi toteutuessaan mahdollistaa liikennekaasulle korkean bio-osuuden, jolloin myös liikennekaasun houkuttelevuus käyttövoimana paranisi erityisesti raskaassa tieliikenteessä kilpailukykyisen polttoainehinnan vaikutuksesta.

EU:n valtiontukisääntelyn vaatimusten mukaan jakeluvelvoitetta ja veronalennusta ei voi käyttää samanaikaisesti. Biokaasun sisällyttäminen jakeluvelvoitteeseen edellyttää siten muutoksia biokaasun kohteluun verotuksessa.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että biokaasulle asetettava vero on valtiontukisääntelyn näkökulmasta ymmärrettävä, mutta pitää tärkeänä, että biokaasun hinnan kilpailukyvystä erityisesti suhteessa fossiilisen bensiinin ja dieselin hintoihin huolehditaan jatkossakin ja että biokaasun käyttöä edistetään verotuksen ohella myös muilla keinoin.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että liikennekäyttöön luovutettavaa biokaasua verotettaisiin lausuntopalautteen perusteella tehtyjen muutosten nojalla samalla tavoin sekä siirtoverkossa että sen ulkopuolisessa jakeluverkossa. Tämä edistäisi liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan biokaasun käyttöä liikennepolttoaineena.

Fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaisesti tavoitteena on, että liikenteessä olisi vuonna 2030 noin 130 000 kaasukäyttöistä henkilö- ja pakettiautoa ja noin 6 200 kaasukäyttöistä kuorma-autoa ja -bussia. Tämä vastaisi noin 2,5 TWh biokaasun käyttömäärää liikenteessä. Tällä hetkellä biokaasua käytetään liikenteessä ainoastaan noin 0,1 TWh.

Jakeluvelvoitteen mahdollisesta nostamisesta on piakkoin valmistumassa ulkopuolinen selvitys. Alustavien tulosten mukaan biokaasun mukana olo jakeluvelvoitteessa vähentää myös dieselin hintaan kohdistuvaa nousupainetta. Biokaasun hinta toisaalta nousee kysynnän lisääntyessä erityisesti siitä johtuen, että tuotannossa joudutaan turvautumaan entistä kalliimpiin raaka-aineisiin. Tästä huolimatta biokaasun odotetaan pysyvän kehittynyttä uusiutuvaa dieseliä edullisempana käyttövoimana liikenteessä.

Valtteri Härmälä
Erityisasiantuntija